

Πατέντες Λογισμικού

Η ιδέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (πατέντες) πάει πίσω στους μονάρχες του Μεσαίωνα, οι οποίοι εκχωρούσαν δικαιώματα και προνόμια με τη μορφή ανοικτών επιστολών ("litterae patentēs" στα λατινικά) οι οποίες έφεραν τη βασιλική σφραγίδα. Τέτοιες πατέντες σε διαδικασίες παρασκευής γυαλιού, για παράδειγμα, ήταν συνηθισμένο να παραχωρούνται στη βάση ότι οι δεξιότητες για αυτές τις διαδικασίες θα διδάσκονταν σε άλλους

Εισαγωγή

Πιο συγκεκριμένα, η πρωτοπόρα στην χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ήταν η Αγγλία. Η Βρετανική Αυτοκρατορία από τον "15ο αιώνα", ξεκίνησε να χορηγεί δικαιώματα σε κατασκευαστές που με τις μεθόδους τους βοηθούσαν στην ανάπτυξη της κρατικής οικονομίας. Η πρώτη κατοχυρωμένη εφεύρεση ανήκει στον John Utynam, η οποία του απονεμήθηκε το 1449 από τον βασιλιά Henry IV, παρέχοντάς του παράλληλα μονοπωλιακά δικαιώματα για τα επόμενα 20 χρόνια.

Κατά τη διάρκεια (1561 – 1590) βασιλείας της Elizabeth I και του διαδόχου της James I συνεχίστηκε η παραχώρηση ανάλογων δικαιωμάτων. Ο ανώτερος άρχοντας ενέκρινε τις εφευρέσεις μόνο στην περίπτωση που τον ικανοποιούσαν και στη συνέχεια προχωρούσε στην παραχώρηση άδειας μονοπωλιακής προώθησής των αγαθών στην αγορά από τους εκάστοτε δημιουργούς προϋποθέτοντας να γίνεται γνωστή η ανάλυση του τρόπου και λειτουργίας της εφεύρεσής τους.

Έπειτα από αντιδράσεις που προκλήθηκαν, ο James I το 1610 προέβη σε απόσυρση όλων των μονοπωλίων που είχαν χορηγηθεί, ενώ θέσπισε νόμο σύμφωνα με τον οποίο απαγόρευε το μονοπώλιο αγαθών, εκτός και εάν η εφεύρεση αγαθού ήταν καινοτόμα και μη υλοποιήσιμη από κανέναν ανταγωνιστή.

Το 1624 καθιέρωσε επίσημο νόμο για διπλώματα ευρεσιτεχνίας και έπειτα από μερικές τροποποιήσεις κατείχε ισχύ για 200 χρόνια προκαλώντας έντονες διαμάχες ανάμεσα σε ανταγωνιστές. Για να διαλευκανθεί η κατάσταση που είχε δημιουργηθεί εκδόθηκε το 1785 νόμος, με τον οποίο κάθε εφευρέτης θα έπρεπε να παρέχει λεπτομερέστατη αναφορά της δημιουργίας του. Έπειτα από μια σειρά τροποποιήσεων των μέχρι τότε νόμων, το 1852 συνενώθηκαν στο κανονισμό επιλογής εφευρέσεων δημιουργώντας το γραφείο ευρεσιτεχνίας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ένα σημαντικό ορόσημο στην ανάπτυξη του βρετανικού συστήματος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ήταν ο νόμος του 1902, ο οποίος εισήγαγε μια περιορισμένη έρευνα σχετικά με την καινοτομία της εφεύρεσης, πριν από τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Παρόμοια το Αμερικανικό Σύνταγμα σε ένα από τα άρθρα του διασφαλίζει στο δημιουργό το δικαίωμα να διαχειρίζεται το δημιούργημά του υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Η υλοποίηση αυτής της ιδέας πιστοποιείται μέσω των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (πατέντες). Πλέον οι μεγάλες εταιρείες θέλοντας να αποκτήσουν πλεονέκτημα έναντι μεγαλύτερων αντιπάλων τους ξεκίνησαν να κατοχυρώνουν με διπλώματα ευρεσιτεχνίας τα προϊόντα τους. Τα τελευταία χρόνια, το σύστημα καταχώρησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας προσπάθησε να εισέλθει στον κλάδο της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών με αμφιλεγόμενα αποτελέσματα.

Τα τελευταία χρόνια,
το σύστημα καταχώρησης
διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
προσπάθησε να εισέλθει
στον κλάδο της Πληροφο-
ρικής και των Τηλεπικοινωνια-
νιών με αμφιλεγόμενα αποτε-

- **Πατέντα είναι ένα είδος προστασίας για μία εφεύρεση. Είναι ένα πάρε δώσε μεταξύ της κοινωνίας και του εφευρέτη. Ο εφευρέτης αποκαλύπτει την ανακάλυψή του και η κοινωνία του δίνει το μονοπώλιο για περιορισμένο χρόνο, έτσι ώστε να έχει εμπορικό όφελος.**

Ορισμός

Υπάρχουν διάφοροι "ορισμοί" για το αποτελεί πατέντα λογισμικού ή δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Λαμβάνοντας υπόψιν τις ιδιαιτερότητες που κατέχει το λογισμικό στο τεχνολογικό πεδίο, η πιο ευρέως διαδεδομένη επιχειρηματολογία που έχει αναπτυχθεί για τον ορισμό των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας είναι αυτή που χρησιμοποιείται από το "EPO" (European Patent Office), το οποίο αναφέρει ως πατέντα λογισμικού, την εφεύρεση η οποία εξ' ολοκλήρου ή εν μέρει χρησιμοποιεί ηλεκτρονικούς υπολογιστές ή κάποιο δίκτυο υπολογιστών ή κάποιο άλλο εξάρτημα το οποίο μπορεί να προγραμματιστεί και η εφεύρεση αυτή μπορεί να έχει χαρακτηριστικά είτε εξ' ολοκλήρου είτε εν μέρει τα οποία γίνονται αντιληπτά ως προγράμματα.

- είναι πρωτοποριακή, δηλαδή δεν έχει υλοποιηθεί από κάποιον άλλο φορέα (είτε εταιρεία, είτε ανθρώπινο παράγοντα)
- μπορεί να εφαρμοστεί για ερευνητικούς ή βιομηχανικούς σκοπούς, δηλαδή να έχει πρακτική αξία

Μια εφεύρεση μπορεί να αναγνωριστεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εάν:

Διπλώματα ευρεσιτεχνίας δίνονται από την εκάστοτε τοπική αρχή και οριοθετούνται από το χρονικό διάστημα που προσδιορίζεται από την νομοθεσία του κάθε κράτους, όπως επίσης και από τα γεωγραφικά - χωρικά όρια. Κάθε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας κατέχει νομική ισχύ εντός των γεωγραφικών περιορισμών και μπορεί να αξιοποιηθεί η ισχύς του από τον εφευρέτη του μόνο στο εκάστοτε κράτος απ' όπου νομιμοποιήθηκε ή εκδόθηκε. Επίσης προϋποθέσεις χορήγησης μιας ευρεσιτεχνίας αποτελούν το τεχνικό τμήμα ή η τεχνική συμβολή. Μια εφεύρεση που εφαρμόζεται σε υπολογιστή δεν θεωρείται ότι συνιστά τεχνική συμβολή απλώς και μόνο επειδή εμπλέκεται η χρήση υπολογιστή, δικτύου ή προγραμματιζόμενης συσκευής. Παράλληλα το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας καλύπτει μόνο την τεχνική συμβολή και όχι το πρόγραμμα του υπολογιστή που χρησιμοποιήθηκε για την εφεύρεση της εκάστοτε εφαρμογής.

Πατέντες λογισμικού-Η.Π.Α

Δεκαετίες από το 1950 έως το 1970, το γραφείο Ευρεσιτεχνιών και "Εμπορικών Σημάτων" των Η.Π.Α. δεν παραχωρούσε διπλώματα ευρεσιτεχνίας για εφευρέσεις που σχετίζονταν με υπολογισμούς ηλεκτρονικών προγραμμάτων. Το Ανώτατο Δικαστήριο των Η.Π.Α με αποφάσεις των Gottschalk "v. Benson" (1968) και "Parker v. Flook" (1975) αντιλαμβάνονταν τα προγράμματα υπολογιστών ως εφευρέσεις που σχετίζονταν με μαθηματικούς αλγορίθμους και όχι με διεργασίες.

Το Ανώτατο Δικαστήριο στην υπόθεση "[Diamond v. Diehr](#)" του 1981, διέταξε το Γραφείο Πατέντων και Εμπορικών Σημάτων να χορηγήσει δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σε μία εφεύρεση, παρότι η εφεύρεση απαιτούσε μόνο τη χρήση ενός προγράμματος υπολογιστή. Το Ανώτατο Δικαστήριο γνωρίζοντας ότι η συγκεκριμένη εφεύρεση χρησιμοποιούσε ήδη γνωστές μεθόδους πρόσταξε το Γραφείο Πατεντών να χορηγήσει δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με το επιχείρημα ότι η εφεύρεση δεν ήταν απλώς ένας μαθηματικός αλγόριθμος αλλά μια διεργασία.

Το Ομοσπονδιακό Εφετείο της Ομοσπονδιακής Περιφέρειας στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτουν τα ζητήματα ευρεσιτεχνίας στις ΗΠΑ, απαίτησε ένα πρόγραμμα υπολογιστή για να είναι κατάλληλο για κατοχύρωση με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας να έχει πρακτική εφαρμογή. Την περίοδο προεδρίας του Bill Clinton η κατοχύρωση πατέντων λογισμικού γενικεύτηκε. Η δυνατότητα χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού προωθήθηκε από διοικητική άποψη με το διορισμό του "Bruce Lehman" ως επικεφαλής του Γραφείου Ευρεσιτεχνιών και Εμπορικών σημάτων το 1994

Έπειτα από γενικές οδηγίες για την εξέταση και χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που εκδόθηκαν από το Γραφείο Ευρεσιτεχνιών, το ίδιο το Γραφείο ερμήνευε τις αποφάσεις που εξέδιδε το Ανώτατο Δικαστήριο με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνει την έκδοση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε μεγάλο εύρος περιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δεν έχουν σχεδόν καμία σχέση με φυσικές διεργασίες, όπως οι αλγόριθμοι.

Η νομιμοποίηση των ευρεσιτεχνιών λογισμικού δεν κατέστη ποτέ σαφής από το Αμερικάνικο Κογκρέσο βάσει της γενικής περιγραφής ως προς το τι επιδέχεται καταχώρηση με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας από το Νόμο περί Ευρεσιτεχνιών του 1952. Η αποτυχία του Κογκρέσου να τροποποιήσει το νόμο μετά από τις δικαστικές αποφάσεις που επέτρεπαν τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας λογισμικού ερμηνεύτηκαν ως σιωπηλή αποδοχή τους.

Πατέντες λογισμικού-Ευρώπη

Ένα μεγάλο ποσοστό των ευρωπαϊκών χωρών ανήκουν ή είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας. Ενώ τα Ευρωπαϊκά κράτη δεν έχουν εναρμονισμένη νομοθεσία σχετικά με την παραχώρηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνιών λογισμικού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε, με πρόταση, οδηγία για κατοχύρωση-νομιμοποίηση με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εφευρέσεις που υλοποιούνται μέσω υπολογιστή Το άρθρο 52 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας προβλέπει ότι τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών δεν είναι εφευρέσεις υπό τη γενικότερη έννοια του νόμου. Ένας λόγος είναι ότι τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας στην περίπτωση του λογισμικού καλύπτουν αφηρημένες ιδέες.

Το 1986 το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Office, EPO), παραβαίνοντας το άρθρο 52, άρχισε να χορηγεί διπλώματα ευρεσιτεχνίας για προγράμματα υπολογιστών. Το 1997 ένα μεγάλο μέρος δικηγόρων και εταιριών που ανήκουν στον πυρήνα του EPO αποφάσισαν ότι ο νόμος έπρεπε να επεναδιατυπωθεί ώστε να συμφωνεί με την πολιτική του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας. Το 2002 η Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς της Κομισιόν υπό τον Frits Bolkestein υπέβαλε την πρόταση 2002/0047 για την οδηγία σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή. Η οδηγία θα εναρμόνιζε τις σχετικές εθνικές νομοθεσίες και θα διευκρίνιζε τους όρους κατοχύρωσης μιας εφεύρεσης.

Στο άρθρο 52 της "Ευρωπαϊκής Σύμβασης" σχετικά με τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνιών ορίζονται οι "προϋποθέσεις" που πρέπει να πληρούνται ώστε να κατοχυρωθεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μια εφεύρεση. Σύμφωνα με το άρθρο ισχύει ότι:

- Ευρωπαϊκά διπλώματα χορηγούνται σε όλες τις εφευρέσεις που έχουν εμπορική εφαρμογή, είναι καινούριες και περιέχουν κάποιο βήμα τεχνολογικής προόδου.

- Ανακαλύψεις, επιστημονικά θεωρήματα, μαθηματικές μέθοδοι

- Πνευματικές δημιουργίες

Οι παρακάτω περιπτώσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ως κατοχυρώσιμες εφευρέσεις :

- Κανόνες διεξαγωγής παιγνίων, αλγόριθμοι, διαδικασίες και προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών

- Αναπαράσταση πληροφορίας

Όλα τα τμήματα μιας υπό κατοχύρωσης εφεύρεσης, τα οποία ανήκουν άμεσα σε μια από τις παραπάνω κατηγορίες αποκλείονται κατοχύρωσης Το παραπάνω άρθρο αποτελεί τροπολογία της 24/09/2003 απόφασης του "Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου", με βάση την οποία θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών να παρέχει διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε εφευρέσεις που εφαρμόζονται σε υπολογιστή

Οι ευρωβουλευτές με ψήφους 361 υπέρ, 157 κατά και 28 αποχές έκαναν δεκτή την πρόταση της κ. Arlene McCarthy, αλλά μέσω μιας σειράς τροπολογιών κατέστησαν σαφές ότι η ψήφιση του παρόντος άρθρου δεν αφορά την έκδοση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για προγράμματα λογισμικού. Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι η διάρκεια ισχύος ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας διαφέρει με βάση το νομοθετικό πλαίσιο της χώρας. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην Ελλάδα είναι 17 χρόνια ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο 20 χρόνια.

- Η Ευρώπη ακόμη προηγείται των ΗΠΑ στη βιομηχανία πληροφορικής, καθώς είναι μία περιοχή ελεύθερη από το βάρος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο λογισμικό τα οποία οι Ηνωμένες Πολιτείες επιβάλλουν στον εαυτό τους.

- Οι μικρομεσαίες εταιρίες λογισμικού έχουν κάνει την Ευρώπη έναν κεντρικό παίκτη στην καινοτομία, ενώ στις ΗΠΑ, η ανάπτυξη καινοτόμου λογισμικού περιορίζεται σε λίγα μονοπώλια.

Η.Π.Α-Ευρώπη

Πατεντες λογισμικου-Ελλαδα

Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.) ιδρύθηκε το 1987 (Ν.1733/1987), είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, οικονομικά ανεξάρτητο και διοικητικά αυτοτελές. Εποπτεύεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, κατέχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για την προστασία των εφευρέσεων στην Ελλάδα και παρέχει τεχνολογική πληροφόρηση από τίτλους βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Επιπρόσθετα ο ΟΒΙ, έχει δημιουργήσει περιφερειακές ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες (Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο Κρήτης) με στόχο τη διάχυση της τεχνολογικής πληροφόρησης και στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο.

- χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, διπλωμάτων τροποποίησης και πιστοποιητικών υποδείγματος χρησιμότητας, καθώς και γνωμοδότηση κατά το άρθρο 13, γ καταχώριση συμβάσεων μεταφοράς τεχνολογίας Ια τις μη συμβατικές άδειες εκμετάλλευσης
- καταχώριση συμβάσεων μεταφοράς τεχνολογίας
- συνεργασία με ομοειδείς οργανισμούς άλλων χωρών, με διεθνείς οργανισμούς, με ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς της χώρας καθώς και σύνδεσή του με οργανισμούς και τράπεζες πληροφοριών

Ο σκοπός - αποστολή του ΟΒΙ

- προετοιμασία και έλεγχος της εφαρμογής των διεθνών συνθηκών σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και μεταφοράς τεχνολογίας
- εκπροσώπηση της Ελλάδος σε διεθνείς οργανισμούς με απόφαση των κατά περίπτωση αρμόδιων υπουργών
- παροχή συμβουλών και πληροφοριών σχετικά με νέες τεχνολογίες και τεχνογνωσίες, με την επιφύλαξη των διατάξεων του νόμου αυτού για τα απόρρητα μητρώα, αρχεία και βιβλία

- παρακολούθηση και απογραφή της χρήσης ευρεσιτεχνιών, καινοτομιών και μεταφερόμενης τεχνολογίας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- ταξινόμηση ευρεσιτεχνιών και συμβάσεων μεταφοράς τεχνολογίας κατά κατηγορίες χρήσης, λαμβανομένων υπόψη και των διεθνών ισχυόντων κριτηρίων

Εδώ και χρόνια είναι ανοιχτή μια μεγάλη συζήτηση στο κατά πόσο το πατεντάρισμα τεχνολογιών είναι θετικό ή αρνητικό, όχι μόνο για την πληροφορική, αλλά για την βιομηχανία γενικότερα. Για παράδειγμα στην φαρμακοβιομηχανία, υπάρχει κυριολεκτικά ένας πόλεμος σχετικά με τις πατέντες και τον χρόνο που μπορούν να διαρκούν

Πατέντες: Βοηθούν ή υπομονεύουν την πληροφορική;

πόλεμος με πολλά και καλά επιχειρήματα εκατέρωθεν, όπως το ότι η προστασία των πατεντών βοηθάει στην χρηματοδότηση της ανάπτυξης ή στον αντίποδα πως οι πατέντες δημιουργούν μονοπώλια και αυξάνουν κατακόρυφα τις τιμές. Τι ισχύει όμως στην πληροφορική;

Το φλέγον ζήτημα με τις πατέντες λογισμικού σε αντιπαράθεση με το copyright είναι ότι ενώ στο δεύτερο απλά κατοχυρώνεται η υλοποίηση ενός πράγματος (πχ μία DLL) στο δεύτερο κατοχυρώνεται η ιδέα. Ποιά η διαφορά; Αν κάνω copyright το όνομα Sherlock Holmes, τότε δεν μπορείς να γράψεις βιβλίο που ο ήρωας να είναι δαιμόνιος ντεντέκτιβ που να λέγεται Sherlock Holmes, αλλά μπορείς να γράψεις για έναν άλλο δαιμόνιο ντεντέκτιβ με άλλο όνομα, πχ James Bond.

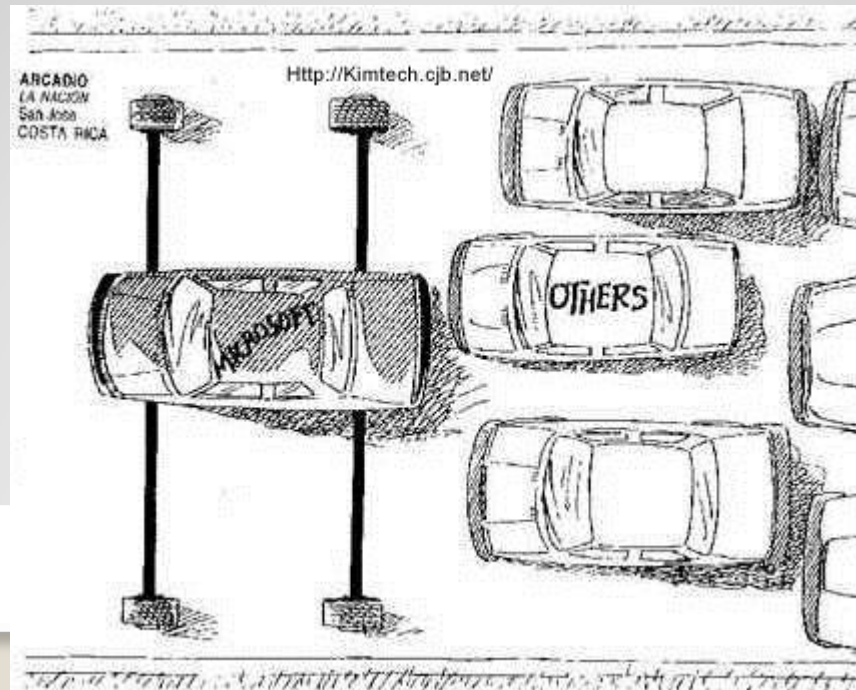
Αν όμως ο Sherlock Holmes ήταν πατέντα, τότε δεν μπορείς να γράψεις κανένα βιβλίο με δαιμόνιο ντεντέκτιβ, όπως και να τον ονομάσεις. Έτσι, μπορεί να κατοχυρωθεί πχ η ιδέα του progress bar, αφαιρώντας το δικαίωμα από έναν προγραμματιστή να υλοποιήσει το δικό του progress bar χωρίς να πληρώσει πνευματικά δικαιώματα. Αυτό αποτελεί μία ειδοποιό διαφορά που κάνει τα πράγματα ιδιαίτερα σοβαρά.

Το άλλο είναι ότι με τις πατέντες λογισμικού αυξάνεται δραματικά το κόστος ανάπτυξης ενός προγράμματος από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Για κάθε τι που θα χρησιμοποιούν, πχ Start Button, progress bar, κλπ, θα πρέπει να αναζητούν αν υπάρχει αυτή η ιδέα κατοχυρωμένη και αν τελικά είναι, να πρέπει να έρχονται σε επαφή με τον δημιουργό και να παζαρεύουν την τιμή παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης του

Εκτός από το κόστος για την παραχώρηση χρήσης μίας πατέντας, όταν μιλάμε για μεγάλα και σοβαρά προγράμματα, τεράστιο κόστος έχει και η ίδια η αναζήτηση για τυχόν χρησιμοποίηση κάποιας πατέντας που μπορεί να υπάρχει.

Έτσι, από την πλευρά του καταναλωτή το κόστος αγοράς των προγραμμάτων αυξάνεται (και μαζί πολλών άλλων προϊόντων και υπηρεσιών που απαιτούν χρήση υπολογιστή ως ενδιάμεσο εργαλείο) και από την πλευρά των επιχειρήσεων, οι μικρές και όχι οικονομικά εύρωστες επιχειρήσεις θα κλείνουν ή μία μετά την άλλη μη μπορώντας να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις πληρωμών απέναντι στους κατόχους πατεντών.

Το τί επιπτώσεις μπορεί να έχει αυτό για την οικονομία σε όλα τα επίπεδα και την αγορά εργασίας του κλάδου μας μπορεί να το φανταστεί ο καθένας...

Μετά, να μην ξεχνάμε ότι οι πατέντες λογισμικού είναι ένας υπαρκτός κίνδυνος. Η ελληνική εταιρία πνευματικής ιδιοκτησίας (κρατικός φορέας) έχει ήδη παραλάβει στην χώρα μας χιλιάδες αιτήσεις για παραχώρηση πατεντών από επιχειρήσεις κυρίως και έχει ήδη κάνει την προεγκρισή τους. Τί σημαίνει αυτό; Ότι με το που δοθεί το ΟΚ για την θέσπιση πατεντών στην Ευρώπη, την επόμενη κιόλας μέρα θα έχουμε χιλιάδες πατέντες κατοχυρωμένες από επιχειρήσεις! Κι αυτό χωρίς καμία υπερβολή. Και φυσικά, το ίδιο σκηνικό θα επικρατήσει πανευρωπαϊκά.

Τέλος, να μην ξεχνάμε και μία ακόμα παράμετρο που δεν έχει αναδειχθεί αρκετά, αλλά έχει ιδιαίτερη σημασία. Οι πατέντες λογισμικού που υπάρχουν ήδη στις ΗΠΑ δεν αναγνωρίζονται θεσμικά από την ΕΟΚ (νυν ΕΕ). Δηλαδή μία Αμερικάνικη πατέντα μπορώ μέχρι στιγμής να την χρησιμοποιήσω εγώ στην Ευρώπη χωρίς να έχω τον φόβο μην με κυνηγήσει ο Αμερικάνος ιδιοκτήτης της

Αν όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίσει τις πατέντες λογισμικού, τότε δεν μπορεί παρά να δεχτεί τις Αμερικάνικες πατέντες ως έγκυρες και συνεπώς να τις σεβαστεί πλέον στην Ευρωπαϊκή αγορά.

Επομένως, με το που θα ψηφιστεί ο θεσμός των πατεντών λογισμικού στην ΕΕ, αυτόματα, εκτός από τις ήδη προεγκριμένες πατέντες στην ΕΕ, θα έχουμε και τις Αμερικάνικες. Γι' αυτό οι ΗΠΑ θέλουν την υιοθέτηση των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη.

Από την IBM, ως τις, Microsoft, Intel, Apple, Nokia, Samsung κ.λπ., η κάθε εταιρεία παράγει κάθε χρόνο σεβαστό αριθμό πατεντών που χρησιμοποιεί στα προϊόντα της.

(α) στη **Δημιουργία μονοπωλίων λόγω πατεντών** και

(β) στο **Patent Trolling**

Τα προβλήματα λοιπόν θα μπορούσαν να κατηγοριοποιηθούν χονδρικά:

Όσον αφορά το (α), ας υποθέσουμε πως μια εταιρεία παράγει ένα προϊόν, το οποίο είναι ιδιαίτερα επιτυχές, και σίγα-σιγά γίνεται κυρίαρχο. Στην αγορά θα μπορούσαν να υπάρξουν και άλλα αντίστοιχα προϊόντα, αλλά επειδή το συγκεκριμένο προϊόν είναι πλέον *de facto standard*, δεν είναι δυνατόν κανένας να το ανταγωνιστεί.

Ακόμη, η ίδια αυτή εταιρεία, ζητάει παράλογα ποσά για να δώσει άδειες σε τρίτους ώστε να παράγουν συμβατά με το δικό της, προϊόντα. Όπως οι Intel και x86 επεξεργαστές, software όπως το AutoCAD, το Adobe Flash, κ.λπ.

Οι πατέντες λοιπόν, συχνά δημιουργούν μονοπώλια που φρενάρουν την ανάπτυξη και τον νεοτερισμό ενώ κοστίζουν πολλά χρήματα στον τελικό καταναλωτή.

Όσον αφορά το (β) ο όρος patent trolling αναφέρεται πρώτιστα σε εταιρείες που ουσιαστικά δεν παράγουν προϊόντα (*πολλές δεν παράγουν ούτε καν την έρευνα*) αλλά απειλούν με μηνύσεις χρησιμοποιώντας είτε αμφιλεγόμενες πατέντες, είτε πατέντες που αγοράστηκαν σε εκποίηση από άλλες εταιρείες (*συνήθως χρεωκοπημένες*).

Το να υπερασπιστεί κάποιος τον εαυτό του ή την εταιρεία του ενάντια σε τέτοια αρπακτικά είναι δύσκολο, και το κόστος της υπεράσπισης μέσω της δικαστικής οδού, κάθε άλλο παρά μικρό είναι.

Η προετοιμασία υπεράσπισης κοστίζει γύρω στο... \$1.000.000, ενώ μια πλήρης δίκη, μπορεί να φτάσει έως και τα \$2.500.000 κόστος, ασχέτως αν ο κατηγορούμενος στο τέλος δικαιωθεί.

κατακλιση για τους δυο απωτιους ανταγωνιστες, αφού το δικαστηριο εκρινε αμφοτερες τις δυο πλευρες ενοχες για παραβιαση πατεντων.

Σύμφωνα με την απόφαση του δικαστηρίου, η Apple βρέθηκε να παραβιάζει δύο από τις πατέντες της Samsung (tethering μεταξύ τηλεφώνου-υπολογιστή, W-CDMA 3G), ενώ η Samsung μια πατέντα της Apple που αφορά το multitouching.

Πέρα από τα ασήμαντα πρόστιμα των \$35.000 και \$22.000 που επέβαλε στις Apple και Samsung αντίστοιχα, το δικαστήριο διέταξε την απαγόρευση των πωλήσεων μιας σειράς από τα δημοφιλέστερα προϊόντα τους στη Ν. Κορέα και συγκεκριμένα των iPad πρώτης και δεύτερης γενιάς, iPhone 3GS και 4 Samsung Galaxy S 2, Galaxy Nexus, Galaxy Tab και Galaxy Tab 10.1 .

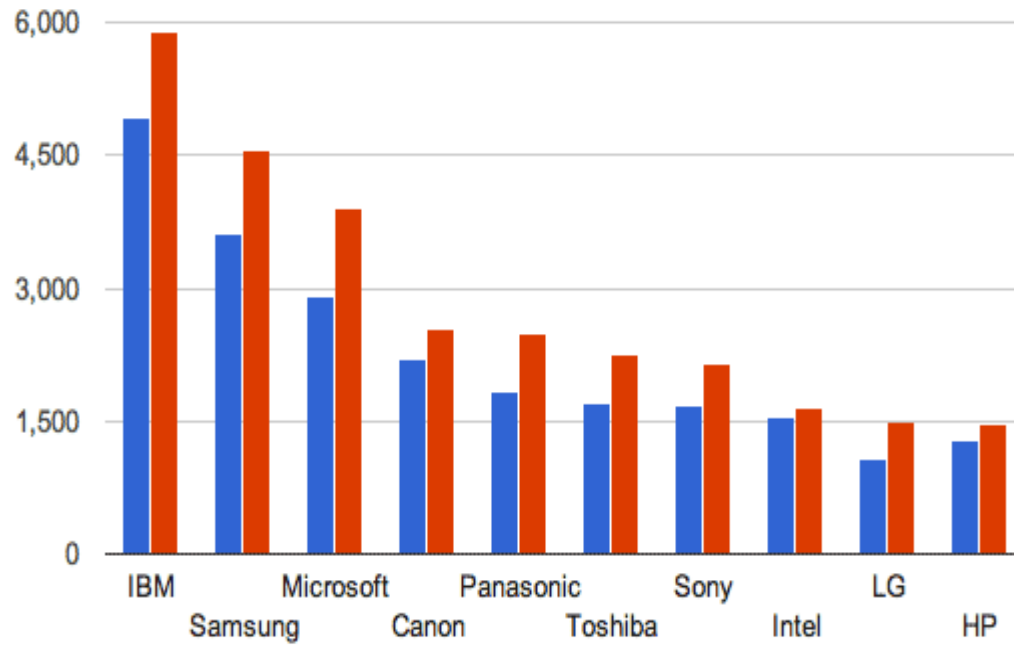
Οι επίσημες ανακοινώσεις μετά τη δικαστική απόφαση (Αυγустος 2012)

Apple: «We are grateful to the jury for their service and for investing the time to listen to our story and we were thrilled to be able to finally tell it. The mountain of evidence presented during the trial showed that Samsung's copying went far deeper than even we knew. The lawsuits between Apple and Samsung were about much more than patents or money. They were about values. At Apple, we value originality and innovation and pour our lives into making the best products on earth. We make these products to delight our customers, not for our competitors to flagrantly copy. We applaud the court for finding Samsung's behavior willful and for sending a loud and clear message that stealing isn't right.»

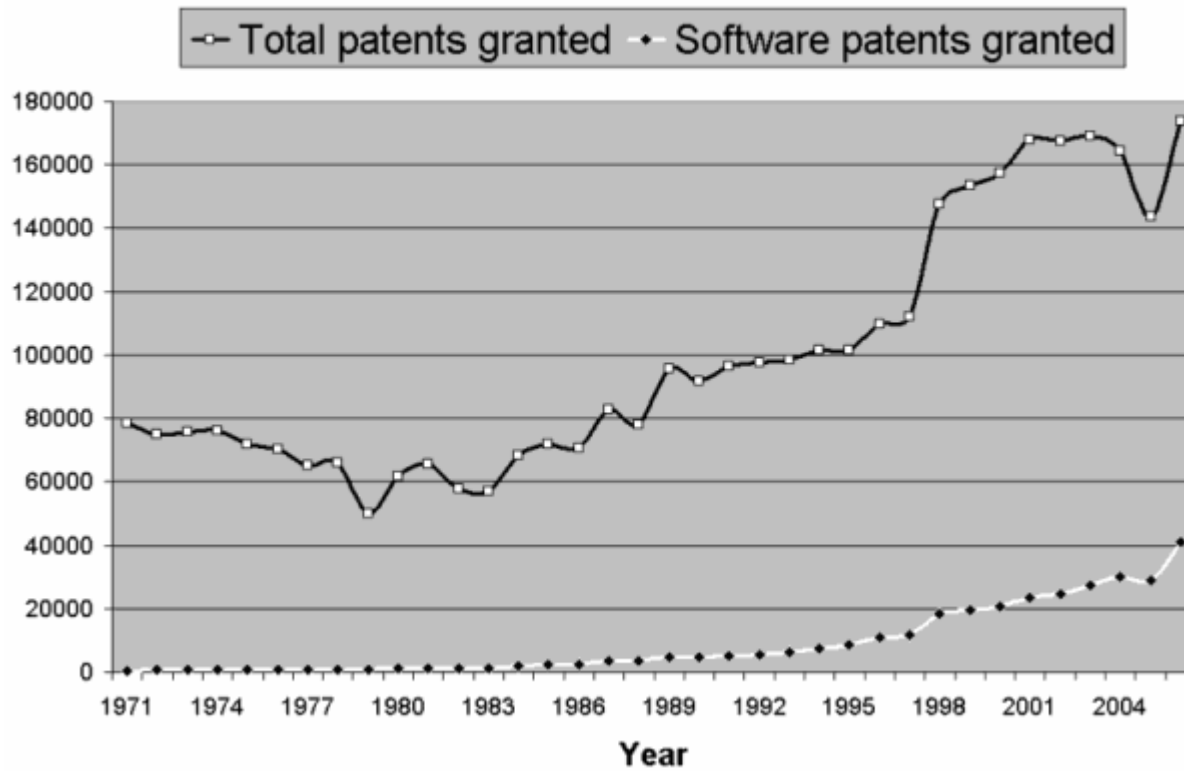
Samsung: «Today's verdict should not be viewed as a win for Apple, but as a loss for the American consumer. It will lead to fewer choices, less innovation, and potentially higher prices. It is unfortunate that patent law can be manipulated to give one company a monopoly over rectangles with rounded corners, or technology that is being improved every day by Samsung and other companies. Consumers have the right to choices, and they know what they are buying when they purchase Samsung products. This is not the final word in this case or in battles being waged in courts and tribunals around the world, some of which have already rejected many of Apple's claims. Samsung will continue to innovate and offer choices for the consumer.»

Patents Granted, 2009 vs. 2010

2009 2010

US granted software patents by year

**Στους παρακάτω πίνακες
βλέπουμε προγράμματα
ανοικτού και κλειστού
λογισμικού**

	Κλειστό Λογισμικό	Ανοιχτό Λογισμικό	Ιστοσελίδα
Πακέτο εφαρμογών γραφείου	Microsoft Office	OpenOffice	http://www.openoffice.org/
Επεξεργαστής κειμένου	Microsoft Word	Open Office Writer AbiWord Kword	http://www.openoffice.org/product/writer.html http://www.abisource.com/ http://www.koffice.org/kword/
Υπολογιστικά φύλλα	Microsoft Excel	KSpread Open Calc Gnumeric	http://www.koffice.org/kspread/ http://www.openoffice.org/product/calc.html http://www.gnome.org/projects/gnumeric/
Εργαλείο Επιπέδου	Microsoft Access	OpenOffice.org Base	http://www.openoffice.org/product/base.html

	Κλειστό Λογισμικό	Ανοιχτό Λογισμικό	Ιστοσελίδα
ERP	Microsoft Navision	Microsoft Navision	http://www.openerp.com
Εφαρμογή μεταλλαγής αρχείων μέσω FTP	CuteFTP	Filezilla gFTP WinSCP	http://filezilla-project.org http://gftp.seul.org/ http://winscp.net/eng/index.php
Αναπαραγωγέας αρχείων μουσικής	Apple iTunes	Apple iTunes	http://amarok.kde.org http://getsongbird.com http://banshee-project.org
Περιβάλλον εγγραφής οπτικών μέσων	Nero Burning Rom	K3b Brasero X-CD Roast Gnome Baker	http://k3b.plainblack.com http://www.gnome.org/projects/brasero/ http://perso.orange.fr/ro/index.htm

	Κλειστό Λογισμικό	Ανοιχτό Λογισμικό	Ιστοσελίδα
ή ικου είου	Microsoft Outlook Express	Thunderbird KMail Claws-Mail Evolution	http://www.mozilla-europe.org/el/products/thu http://kontakt.kde.org/kma http://www.claws-mail.org http://projects.gnome.org/

	Κλειστό Λογισμικό	Ανοιχτό Λογισμικό	Ιστοσελίδα
Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	Microsoft Outlook Express	Thunderbird KMail Claws-Mail Evolution	http://www.mozilla-europe.org/el/products/thu http://kontakt.kde.org/kma http://www.claws-mail.org http://projects.gnome.org/

Είναι αυτονόητο πως οι πατέντες αποτελούν έναν τρόπο προστασίας της έρευνας και της καινοτομίας, αλλά πλέον έχουμε φτάσει σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι όπου οι πατέντες μπορούν μετατρέπονται σε ένα εργαλείο εκβιασμού, οπισθοδρόμησης και κλοπής του καταναλωτή.

Επίλογος

Γίνεται φανερό πως πρέπει να αλλάξουν πολλά, τόσο στην νομοθεσία όσο και στην διαδικασία απόδοσης δικαιοσύνης, ειδάλλως ο τελικός χρήστης και η πληροφορική στο σύνολο θα υποφέρουν από τα καρτέλ, τους ισχυρούς και φυσικά τους επιτήδειους.

Πατέντες Λογισμικού

Αθανασοπούλου Μαρίνα